

Xabar

ЎЗБЕКИСТОН АЛОҚА ВА АХБОРОТЛАШТИРИШ АГЕНТЛИГИ НАШРИ

www.xabar.cc.uz orif@inlonet.uz

1992-йил martdan chiqa boshlagan

2004-йил, 22-oktabr, 43 (632)-son

Sotuvda narxi erkin

ҲАФТАЛИК ХАБАРЛАР

♦ Матбуотда "Шермат Нурматовни Фаргона вилоятининг ҳоқими этиб тайинлаш тўғрисида" ҳамда "Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитасини ташкил қилиш тўғрисида" Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари эълон қилинди.

♦ 15 октябр куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг жорий йил 9 ойида республикани иқтимоий-иқтисодий ривожлантириш йўналиши ва 2004 йилнинг прогноз кўрсаткичлари баҳарлигини таъминлашга бағишланган мажлиси бўлди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирни Шавкат Мирзиёев бошқарди.

♦ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 17-18 октябр кунлари Тожикистон Республикаси пойтахти Душанбе шаҳрида бўлиб, "Марказий Осиё ҳамкорлиги" (МОХ) ташкилотига аъзо Давлат раҳбарлари кенгашининг мажлисида иштирок этди.

Президентлар иқтисодий соҳадаги алоқалар юзасидан фикр алмашар экан, ишбилармон доиралар вакилларининг анжуманларида эришилган натижаларни ҳаётга кенгрок татбиқ этишга доир масалаларни ҳам муҳокама қилдилар.

♦ Олий Мажлисининг Ёшлар ишлари қўмитасида "Таълим муассасаларида мамлакат Конституцияси ва қонунларини ўрганишининг аҳоли" мавзусида "Давра суҳбати" бўлиб ўтди.

♦ Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида "Тил ва жамият" мавзусида илмий-назарий аниқлаш ўтказилди.

"Давлат тили ҳақида" - ги Қонун қабул қилинганнинг 15 йиллигига бағишланган маъмур анжуманида ўзбек ёзувининг лотин алифбосига асосланган графикаси хусусида, ҳозирги ўзбек тилининг товуш тизимини мукамаллаштириш юзасидан ҳам қизиқарли фикр-мулоҳазалар билдирилди.

ЎЗБЕК ТИЛИГА ДАВЛАТ ТИЛИ МАҚОМИ БЕРИЛГАНИГА 15 ЙИЛ ТЎЛДИ

ТИЛИМИЗ БИЛАН ФАХРЛАНИБ ЯШАЙЛИК

Мустақил давлатимиз сиёсий-иқтимоий ва маънавий ҳаётида муҳим аҳамиятга эга бўлган сана ва байрамлар талайгина. Улар орасида 1989 йил, 21 октябр — "Давлат тили ҳақида" - ги Қонун қабул қилинган кун алоҳида эътиборга молик бўлиб, мана 15 йилдирки, халқимиз томонидан муҳим тадбирлардан бири сифатида нишонланиб келинмоқда.

"Давлат тили ҳақида" ги Қонун қабул қилингандан кейин ўзбек тилининг мавқеи анча ортди. Мактаб ва олий ўқув юртиларида дарс соатлари кўпайди. Ўзбек тилининг қўлланиш имкониятлари кенгайди. Шу билан бирга, Қонун тилшунослигимиз ва методикамиз олдида иқтимоий-сиёсий, мафкуравий ғоят зарур масалаларни қўйди.

"Тил — диннинг таржимонидир", деганларидек, киши тилини, энг аввало, ўз она тилини ҳар томонлама пухта билмоғи зарур. Ўзбек тили ҳам жуда қадимий тиллардан бўлиб, асрлар давомида ўз лугат таркибини бойитиб, фонетик, грамматик ва стилистик қурилишини такомиллаштириб борди ва

ҳозирда энг нафис, ихчам ва бой тиллардан бири бўлиб қолди.

Тилимизнинг гўзаллигини, муқаддаслигини аввало ўзимиз англаб етишимиз, қолаверса, республикамизда яшовчи бошқа миллат вакиллариининг ҳам ўзлаштиришларига ёрдам беришимиз керак. Ўзбек тилининг мамлакатимизда давлат тили сифатида қўлланиши ва унинг имконият ва мавқеининг ортиб бориши ҳақида ҳар қанча гапирсак оз. Ютуқлар ўзимизники. Мен давлат тили олдида турган айрим муаммолар, камчиликлар, ўзимни ўйлантираётган баъзи шахсий фикрларимни айтиб ўтишни лозим топдим:

Қонун қабул қилинган дастлабки йилларда ўзбек тилига эътибор жуда яхши эди. Лекин кейинги пайтларда "Давлат тили ҳақида" ги Қонуннинг бажарилишига эътибор сусайиб кетди. Авваллари ушбу Қонуннинг қорхона ҳамда ташкилотларда қандай бажарилаётгани ҳар чоракда ўрганиб чиқилиб

ҳисобот бериларди. Ҳозир бу нарсаси амалда сезилмаяпти. Республика тил комиссияси ишини янада фаоллаштирса, "Давлат тили ҳақида" ги Қонуннинг жойларда бажарилишини ўрганиб, ютуқ ва камчиликларини кўрсатиб борса, керак бўлса, амалий ёрдам берса мақсадга мувофиқ бўларди.

Ханузгача лавҳа ва шiorларни русча ёзишлар давом этапти. Ахир, шу республикада яшаб, туғилиб-ўсганлар нон, дорихона, сартарошхона, дўкон, ошхона нима эканини билмайдими? Наҳотки, шу сўзларни ҳамон ("Нон-Хлеб", "Дорихона-Аптека", "Сартарошхона-Парикмахерская", каби) ўзбекча-русча ёзиш шарт бўлса?

Кишиларнинг исми-шарифларини ёзишда ҳам ҳамон хато ва камчиликлар учраяпти. Ўзбекча исмларнинг ҳужжатда русча шаклда ёзилишини, айниқса, киши шахсини тасдиқловчи ҳужжатларда йўлдош ўрнига Юлдаш, Орифхон

ўрнига Арипханов, Тўхтаев ўрнига Тахтаев деб ёзишларини қандай изоҳлайсиз. Айрим фуқароларимиз паспортда хато ёзилгани билан заррача қизиқишмайди-да, кейинчалик исмингиз Халтура эмас, Холтура, Пашшаай эмас — Пошшоай бўлади ва шундай ёзилиши керак десангиз, тан олишмайди. "Паспортда нима бўлса шунини ёзиб беринг, шундай атанг", деб оёқ тираб туриб олишади.

Алибой — Аливой, қайси бири тўғри? Албатта, биринчиси. Чунки, ҳар бир ота-она ўз ўғлининг бой-бадавлат бўлишини орзу қилади. Аммо, менимча, ер юзидан бирон ота ёки она топилмаसा керакки, ўғлининг ҳаёти-аҳоли вой бўлишини истаса. Хуллас, қатига ҳикмат яширинган табаррук истилоҳ — ИСМга эътибор берадиган давримиз, назаримда, аллақачон этиб келди.

(Давоми 2-бетда.)

2004 YIL — MEHR VA MURUVVAT YILI

ЭЗГУ АМАЛИНГИЗ РОҲАТИНИ КЎРИНГ

Инсон ҳамиша эзгу ниятлар билан яшайди. Фақат ана шу ниятларни рўёбга чиқариш учун кимдодир имконият кўп, кимдодир кам. Бу борада кўмакка муҳтожларга турли қорхона ва ташкилотлар ёрдам қўлини чўзиши мумкин.

"Фаргона Телеком" филиали раҳбарияти ҳар йили аби-туриентларнинг Тошкент ахборот технологиялари университети ва Тошкент алоқа касб-хуна қоллежи тест синовларида қатнашиш учун бориб-келишларини ташкил этаётгани ҳам бу ерда имкониятлар эзгуликка хизмат қилаётганидан бир далолат. Зотан, мамлакатимиз раҳбарининг ёшларга ғамхўрлиқни давлат сиёсати даражасига кўтаргани бежиз эмас.

Меҳр-мурувват йилида ҳам филиал 30 нафардан зиёд аби-туриентнинг пойтахтга бориб-келишлари харажатларини кўтарди. Шулардан беш нафари давлат гранти бўйича, олти нафари шартнома асосида ўқишга қабул қилинди. Уларнинг орасида менинг ҳам фарзандим бор.

Мен ана шундай имконият яратиб бергани учун филиал раҳбариятига миннатдорчилик билдирдим. Эзгу ишларининг мевасини кўришлик насиб этсин, азизлар, дейман.

Муҳаммадjonус ХАЛИЛОВ,
"Фаргона Телеком" филиалининг
Оқунбобоев телекоммуникациялар боғламаси мутахассиси

"Xabar" газетаси тахририяти

2005 йилги обуна мавсумини уюшқоқлик билан ўтказиш ва шу орқали ўз ўқувчилари сафини янада кенгайтириш мақсадида

газетага энг кўп обуна уюштирган
почта қорхоналари ўртасида
ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Танлов шартига кўра газетамизга:

1500 нусхада тўла бир йиллик обуна
ташкил этган вилоят почта алоқаси
акциядорлик жамиятларига —
РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОР

200 нусхада тўла бир йиллик обуна
ташкил этган туман почта алоқаси
филиалларига —
ВИДЕОМАГНИТОФОН

100 нусхада тўла бир йиллик обуна
уюштирган почта алоқаси бўлимларига —
ВЕЛОСИПЕД
муқофотлари берилади.

Бўлиб учун йиллик обуна қимматлиги ҳақидаги маълумотлар "Ўзбекистон почтаси" ДАА обуна бўлими — Тошкент шаҳри, А.Юсупов кўчаси, 1-уйга юборилиши лозим.
Телефонлар: 137-49-54; 133-77-14.

ЎЗБЕК ТИЛИГА ДАВЛАТ ТИЛИ МАҚОМИ БЕРИЛГАНИГА 15 ЙИЛ ТЎЛДИ

ТИЛИМИЗ БИЛАН ФАХРЛАНИБ ЯШАЙЛИК

(Давоми. Бошлангич 1-бетда.)

Русийзабон талабаларга ўзбек тилини ўргатиш масаласи ҳам мени кўп ўйлантиради. Бошқа миллат вакилларига чиндан ҳам ўзбек тилини ўргатиш зарур бўлса, унда мактабда ҳам, олий ўқув юрларида ҳам ўзбек тили дарсларини ҳафтасига икки соат эмас, олти-саккиз соатдан қилиб, ҳар бир чоракда ёки семестрда давлат тилидан синов ёки имтиҳон қўйилса айни муддао бўларди. Шу тарзда мактабда ўн бир йил, олий ўқув юрларида тўрт-беш йил ўқитилиб, туртинчи босқич охирида ўзбек тилидан давлат имтиҳонини топширса нур устига аёло нур бўларди. Битирув имтиҳонлари жуда талабчанлик руҳида бўлиши, имкони бўлса, диплом ишларини ўзбек тилида ҳимоя қилишни ҳам йўлга қўйишни тавсия этарди. Шундагина кўзланган мақсадга эришилари, деб ўйлайман.

Ўзбек тили нофилологик ўқув юрларида ўқитилмайдиган. Ахир, бугунги талабалар ўқини битириб, корхона ва ташкилотларда ишлайдилар-ку! Шунинг ҳисобига олиб, нофилологик, яъни табиий фанлар ўқитиладиган факультетларда ҳам давлат тили ўқитилиши, талабаларга иш юритиш ва лотин ёзувларидан ташқари, ўзбек тилини ҳам пухта ўргатиш лозим. Чунки, улар ҳам илмий иш олиб бориши, мақолалар, ҳужжат-

лар тўлдириши, маърузалар тайёрлашлари керак бўлади.

Филологик факультетларда, гуманитар фанлар ўқитиладиган факультет ва олий ўқув юрларида ўзбек тили ҳар томонлама кенг миқёсда, мукаммал ўргатилиши лозим, деб ўйлайман. Чунки бундай олий ўқув юрларида ўзбек адабий тилини пухта билиш ҳар бир талаба, ўқитувчи ва керак бўлса, ҳар бир киши учун сув билан ҳаводай зарурдир.

Орадан ўн беш йил ўтган бўлсада, республикаимизда Қонун талабаларига, Давлат дастурига эътиборсизлик билан қараётган муассасалар йўқ эмас. Уларнинг баъзи беғам, лоқайд раҳбарлари орасида ўзбек тилини эгаллашга нописандлик билан қараётган, ўз фарзандларининг келгуси тақдирини ўйламаётган фуқаролар, ота-оналар ҳам учрайди. Кўпгина оилаларда болалар ўз она тилини мутлақо билишмайди. Бу ҳол ота-оналарни баъзан заррача ҳам ташвишга солмайди. Айрим оилаларда фарзандлар ўз она тилиларида гапиргани номус қилади. Кимдир буни маданиятлик белгиси, деб билади ва ўзининг маданиятсизлигини билдиради.

Шундай ёшлар ҳам борки, улар хорижий тилларни ҳафсала билан ўрганмоқдалар, бироқ ўзбек тилини — ўз она тилларини — унутиб қўйишмоқда. Прези-

дентимиз бундайларга жавобан қўйишлари ташкиллаган эдилар: "...Чет тилларни ўрганиш минбаъд она тилини эсдан чиқариш ҳисобига бўлмаслиги лозим..."

Шунингдек, яна юртбошимиз Тошкентдаги "Ўзэкспомарказ"да ташкил этилган академик лицей ва касб-ҳунар коллежларини жиҳозлаш бўйича кўргазма билан танишар экан, хорижий тилларни ўрганишда эски даврлардагидек, ўртада бошқа, бегона тил воситачилик қилмаслигини, хорижий тил таълимини ўзбек тили асосида ташкил этиш лозимлигини уқтирган ва хусусан, шундай деганди:

"Шу йўл билан она тилимизни халқро майдонга тенг ҳуқуқли тарзда олиб чиқишимиз мумкин бўлади. Амир Темурни бугун бутун дунё танийди, энди унинг халқи тилини ҳам жаҳон танисин".

Хуллас, "...Жуда бой, чиройли тилимиз бор. Бу тилда инфо-да этиб бўлмайдиган фидо, тўғу, ҳолат йўқ" (Абдулла Қаҳҳор). Шундай экан, ўз она тилимизни муҳаддас билиб, уни ардоқлайлик, шарафлайлик. Она тилимизга ҳурмат тўғуларини шакллантирайлик. Ўзбек тилимиз билан фахрланиб, ғурурланиб яшайлик.

Хусанбой ТОЖИМАТОВ

TATU HAYOTIDAN ТИЛ БАЙРАМИ

Тошкент ахборот технологиялари университетида "Давлат тили ҳақида"ги Қонун қабул қилинганлигининг 15 йиллиги нишонланди.

Талабалар ушбу санага бағишлаб "Ўзбек ва рус тиллари" кафедраси профессор-ўқитувчилари ва мураббийлари бошчилигида деворий газеталар чиқаришди. Университетнинг 1 ва 2-босқич русийзабон талабалари ўртасида "Давлат тили — она тилим" мавзусида кўрик-танлов ҳамда давлат тилида чоп этилган ўқув адабиётларининг кўргазмаси ўтказилди. Кўргазмане ташкил этишда университет кутубхонаси аъзолари фаоллик кўрсатишди.

Шу кун университет профессор-ўқитувчилари, ходимлари ва талабалари иштирокида тил байрами бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Уни университет проректори Н.Мўминов қисқич сўзи билан очиб, иштирокчиларни ушбу айём билан табрикларди. Таъдбир тилининг моҳияти ва ҳақиқат ривожланишидаги ўрни ҳақида маърузалар тингланди.

Тошкент ахборот технологиялари университети раҳбарияти томонидан "Давлат тили ҳақида"ги Қонуннинг ижросини таъминлашда фаоллик кўрсатган бир гуруҳ профессор-ўқитувчилар, ходимлар ва талабалар тақдирланди.

Йиғилиш сўнггида университет бадий ҳаваскорлик тўғраги аъзолари иштирокида концерт дастури намойиш этилди.

Эъзозахон КАРИМОВА

(Давоми. Аввали ўтган сонда.)

Европа Иттифоқида (ЕИ) лицензиялашнинг мақсади иштирокчиларнинг бозордан фойдаланиши устидан назорат қилишдан иборат бўлиб, бунда уларнинг мажбурий талабларга жавоб беришига эътибор қаратилади. Бозорда фаолият бошлашдан олдин бу ҳақда тартибга солувчи миллий органи хабардор қилиш лозим.

Лицензия олувчининг вақтинчи тежаш ва ҳимоялаш мақсадида ЕИнинг 2002/20 йўриқномасида лицензиялаш тўғрисида қарор қабул қилишнинг муддати қисман кўрсатиб ўтилган. Шунингдек, чекланган ресурсларни танлов асосида тақсимлаш ҳам мумкин.

Шу ўринда лицензиянинг у

Телекоммуникация соҳасида лицензиялаш

ёки бу шаклини (лицензиялаш тартибини) қўллаш муайян бир мамлакатда телекоммуникация секторини тартибга солишнинг қонун базаси ва тажрибаси қанчалик ривожланганлигига боғлиқлигини таъкидлаш лозим. Шу билан бирга, аниқ бир (энг яхши ёки энг ёмон) лицензиялаш амалиётлари ҳам мавжуд эмас. Таҳлилчиларнинг фикрича, бу борада лицензиялаш талабларининг шаффофлигини амалга ошириш мумкинлиги (мақбуллик қоидаларига мубофиқлиги) энг муҳим омилдир.

Баъзи мамлакатлар (масалан, Мексика)да лицензиялаш тартибга солувчи органининг бир томонлама маъмурий тартибидир. Бошқа мамлакатларда лицензия шартли равишда тартибга солувчи орган билан даввогар ўртасидаги шартномадан иборат бўлади. Лицензиялаш тартиботи "концессия" шаклида ўтказиладиган мамлакатлар (масалан, Канада)да шундай амалиёт қўлланилади. Бундай битимларда иккала томон — даввогар ва тартибга солувчи органининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари баён этилади ҳамда лицензияларни иккала томон вакиллари имзолайди. Экспертларнинг фикрича, шартнома амалиёти тартибга солувчи инфратузилма ўнчалик ривожланмаган мамлакатларда қўлланилиши мумкин.

Қандай шаклда бўлишдан қатъи назар сифатли ва самарали лицензиялаш амалиёти равшанлиги, шаффофлиги, беҳуда ва оғир талаб ҳамда шартларнинг йўқлиги билан ажралиб туради.

Ўзбекистонда типик (оддий) ва яққа тартибдаги лицензиялар қўлланилади. Ягона талаб ва шартлар асосида исталган юридик ва жисмоний шахсларга бериладиган лицензиялар (типик) оддий лицензиялар сирасига алоҳида талаб ва шартлар асосида юридик ва жисмоний шахсларга бериладиган лицензиялар эса яққа тартибдаги лицензиялар жумласига қиради. Улар лицензия олувчиларга муайян фаолият турини амалга оширишда қатъи ҳуқуқлар беради ва микдор жиҳатидан чекланган бўлади. Яққа тартибдаги лицензияларнинг микдори, амал қилиш муддати, ҳудуди, фаолият объекти бўйича танлов шартларига

қараб чеклаб қўйилади. Халқаро тармоқ телекоммуникациялари объектларини лойиҳалаш, қуриш, ишлатиш ва хизмат кўрсатиш учун яққа тартибдаги лицензия биринчи марта бир даввогарга берилади. Унинг амал қилиш муддати тугагач фаолиятнинг мазкур тури учун яққа тартибдаги лицензиялар бошқа даввогарларга ҳам берилиши мумкин. Ҳозирги вақтда бу лицензия "Ўзбектелеком" акциядорлик компаниясига берилган.

Қонунчиликда бериладиган лицензиялар микдори бўйича бошқа чеклашлар кўзда тутилмаган фаолиятнинг баъзи турларига яққа тартибдаги лицензиялар танлов (тендер) асосида берилиши мумкин. Даввогарнинг аризасига биноан лицен-

зия лицензияланганидан фаолиятнинг барча турлари (лоийҳалаш, қуриш, ишлатиш ва хизмат кўрсатиш)га ҳам, шунингдек, унинг алоҳида бир қисми (қисмлари)га ҳам берилиши мумкин. Лицензия олишга даввогарлар амалга ошириладиган фаолият ихтисосига қараб телекоммуникацияларнинг бир ёки бир неча тармоқлари бўйича лицензияга эга бўла оладилар.

Лицензияларнинг амал қилиш давомийлиги бозор иштирокчилари учун ҳам, давлат учун ҳам алоҳида аҳамиятга эга. Маҳаллий, шаҳарлараро, халқаро тармоқлар, кўча радиотелефон алоқаси, шахсий радио қақирув тармоқлари бўйича фаолиятнинг барча турларига лицензиялар беш йилдан кам бўлмаган муддатга (15 йилгача ҳам) берилади. Айни вақтда халқаро тармоқ телекоммуникацияларини лойиҳалаш, қуриш, ишлатиш ва хизмат кўрсатиш учун биринчи марта бериладиган яққа тартибдаги лицензияларнинг амал қилиш муддати 5 йилдан ортиқ бўлиши мумкин эмас. Шу тариқа мазкур соҳада рақобатни ривожлантириш учун шартот яратиш зарурлиги кўзда тутилган. Лицензиянинг амал қилиш муддатини белгилашда сарфланган маблағнинг қопланиш муддати, кўрсатиладиган хизматларга талабнинг мавжудлиги, бирон-бир хизмат бозорининг зарур даражада ривожланганлиги ҳисобга олинади.

Республикаимизда мустақиллик йилларида телекоммуникация соҳасида лицензиялаш масалаларида қатор муваффақиятларга эришилди. Ҳозирги пайтда соҳада берилган лицензиялар микдори 530тадан ортиди. Умуман олганда, юртимизда ахборот-коммуникация технологиялари жадал ривожланётганини инобатга олиб, замон талабларига жавоб берадиган ҳамда юқорида кўрсатилган илғор давлатлар тажрибасини қўллаган ҳолда лицензиялаш жараёнари доимий равишда такомиллаштирилиб боришмоқда.

Хуришд КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Давлат ва ҳақиқат қурилиш
олий академияси қошидаги
тингловчиси

ҲАВАС ҚИЛСА АРЗИЙДИ

Ўз касбини ардоқлаган, виждонан меҳнат қилган одам қор бўлмайди, катта-ю кичик, жамоа орасида иззат-эътибор топади. Абдулла Яхшибоев ана шундай инсонлар сирасига қиради. У ўн йилдан бери "Сурхондарё почтаси" АЖнинг Ангор филиалида меҳнат қилиб келмоқда.

Абдулла ака дастлаб филиалнинг ходимлар бўлимида ишлади. Сўнгга бир неча йил бош операторлик вазифасида фаолият юритди. Харакатчанлиги ва тиришқоқлиги, ўз ишини яхши билишини ҳисобга олиб, раҳбарият уни катта ишонч билан "Улуғбек" алоқа бўлимига бошлиқ этиб тайинлади. Айни дамда А.Яхшибоев 430га яқин отахону онахонларга пенсия пулларини вақтида етказиб бериб, уларнинг дуосини олаётир. Шунингдек, алоҳида қўшимча хизмат турларини кўрсатишда ҳам бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

— Почтачиликка ёшлигимдан қизиққанман, — дейди Абдулла Яхшибоев. — Шу сабабли ўрта мактабни битириб мактабга ишга кирдим. Соҳамизнинг ўзига яраша қийинчиликлари бор. Лекин одамдаги қизиқчи қийинчилик ва муаммоларни енгиб ўтишда ёрдам берадиган.

Абдулла ака бахтини топган инсонлардан бири. Турмуш ўртоғи билан беш нафар фарзандни элу юрт қорига ярайдиган қилиб тарбиялашмоқда.

Ҳа, ана шундай касбини чин дилдан севадиган ва ардоқлайдиган инсонлар борлиги учун ҳам ушбу касб эгаларининг машаққатли, аммо шарафли меҳнатлари қадрланаверади.

Назиртош НАЗАРОВ
Сурхондарё вилояти

ОБУНА — 2005

Ҳурматли муштарийлар!

Келгуси йил учун "Xabar"га обуна давом этмоқда. Газетага барча алоқа бўлимларида обуна бўлиш мумкин.

Нашр кўрсаткичлари:

Яққа тартибдаги обуначилар учун — 227.

Ташкилотлар учун — 228.

"Xabar" газетаси йил давомида ҳар ҳафтанинг муборак жума кунини теледастурлар билан бирга хонадонингизга кириб боришини истасангиз, обуна бўлишга шошилинг!

Хурматга сазовор инсон

Умри бежиз оқар сувга ўхшатишмаган. Яқиндаги-на Равшан ака Асқаров ярим асрлик юбилейини нишонлаганди. Бугун эса уни дўстлари, сафдошлари, ҳамкасблари кутлуг 60 ёши билан табриклашмоқда.

TO'YXAT O'RNIDA

"Алоқа, ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида хизматларнинг янги турини ишлаб чиқиш ва жорий қилиш ҳамда республиканинг бутун ҳудудда миллий ва халқаро ахборот тармоқларидан юқори тезликда фойдаланиш" йўналишлари ва бошқа лойиҳалар учун маблаг ажратишда бош-кош бўлмоқда.

Инсон доимо эзгу ишлар қилишга интилиб яшайди, хайрли амаллар орқали одамлар қалбидан жой олади. Равшан ака ҳам одамлардан бемияннат маслаҳатини, беғараз ёрдамини аямайди. Шунинг учун ҳам касбдошлари орасида хурмат-этиборга сазовор бўлган.

Равшан ака уч нафар фарзанднинг меҳрибон отаси ҳамдир. Уччаласи ҳам олий маълумотли. Икки нафар невараси бор. У кишининг меҳнатлари раҳбарият томонидан муносиб баҳоланиб, Агентликнинг "Моҳир алоқачи" фахрий унвони ва "Фахрий ёрлик"лари билан мукофотланган.

Шундай қувончли кунларда Равшан ака Асқаровга узок умр, сиҳат-саломатлик, ишларида ривож тилаб қоламиз.

ИЗЗАТ АХМЕДОВ

VILOYATLARDA

"Андижон Телеком" филиали мажлислар залида вилоят алоқа ходимлари бирлашган касаба уюшмаси кўмитасининг ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигининг Андижон вилояти ҳудудий бошқармаси бошлиғи, "Андижон Телеком" филиали директори А.Қодиров бошқарди. Анжуманда вилоят алоқа ходимлари бирлашган касаба уюшмаси кўмитаси раиси П.Ҳошимов 1999 йилдан 2004 йилгача амалга оширилган ишлар тўғрисида ҳисобот берди.

Анжуман бўлиб ўтди

Касаба уюшмаси кўмитаси ходимлари ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий муҳофаза қилиш, дам олишлари ва соғлиқларини тиклашга алоҳида эътибор қаратмоқда. Жамоа шартномаларида ҳар хил имтиёзлар белгиланиб, улар учун катта маблағлар ажратилмоқда.

Пўлат Ҳошимов ўз маърузасида вилоят алоқа корхоналарида меҳнат шартноларини юқсак даражага кўтариш бўйича қилинган ишлар ва яратилган янги иш ўринлари тўғрисида ҳам тўхтади.

Тафтиш комиссияси раиси И.Мамуталиев касаба уюшмаси кўмитаси бюджет, ижтимоий сўғурта ва аъзолик бадаллари тушумлари ҳамда ходимлар учун сарфланган маблағлар, шу билан бирга, йўл қўйилган камчиликлар тўғрисида маълумот берди.

Музокараларда "Андижон Телеком" филиалининг Марҳамат телекоммуникациялар боғламаси касаба уюшмаси кўмитаси раиси М.Режапов, Андижон шаҳар телекоммуникациялар боғламаси бошлиғи И.Рисбоев, Хонобод телекоммуникациялар боғламаси касаба уюшмаси кўмитаси раиси Д.Ҳақимова, "Андижон почтаси" АЖ директори Ф.Ортиқов, "Матбуот уюшмаси" МЧЖ касаба уюшмаси кўмитаси раиси Г.Якубовлар сўзга чиқиб, вилоят тармоқ кўмитасининг ўтган ҳисобот даврида олиб борган ишларини ижобий баҳоладилар. Бундан ташқари, Андижон касаба уюшмалари кенгаши раиси Қ.Парпиев, Ўзбекистон алоқа ходимлари касаба уюшмаси марказий кўмитаси раиси Т.Назаржонов вилоят касаба уюшмаси кўмитаси фаолияти, алоқачиларнинг соҳани ривожлантириш, кўрсатилаётган алоқа хизматлари ҳажмини ва даромадни оширишдаги жонбозликлари ҳақида сўз юритишди.

Анжуманда вилоят алоқа ходимлари бирлашган касаба уюшмаси кўмитаси ва тафтиш комиссиясининг янги таркиби сайланди. Касаба уюшмаси кўмитасининг раиси П.Ҳошимов ўз вазифасида қолдирилди.

Анжуманда тегишли қарорлар қабул қилинди.

Раҳмонжон УЗОҚОВ
Андижон вилояти

Навоий ва Самарқандда ўқув-семинар

Ўзбекистон радиотехника, электроника ва алоқа илмий-техника жамияти (РЗАИТЖ) ташаббуси билан Навоий ҳамда Самарқанд вилоятларида «ISO-9000 халқаро стандарти асосида сифат менежменти тизими» ҳамда "Алоқа ва ахборотлаштириш объектида энергияни тежас ва электр энергиясининг қайталанувчи манбаларидан фойдаланиш" мавзуларида ўқув-семинарлар ўтказилди.

Семинарларда Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигининг вилоят ҳудудий бошқармалари, "Ўзбектелеком" АК, "Ўзбекистон почтаси" ДАК, Давлат алоқа инспекцияси, Электромагнит мослашув маркази, Радиоалоқа, радиоэшитириш ва телевидение маркази, Республика махсус алоқа боғламаси, Давлат фелд-дөггерлик хизмати, "ЎзПАК" маълумотларини узатиш тармоғи корхонаси, "Коском" қўшма корхонаси ва бошқа ташкилотлар ҳудудий бўлиналаридаги ходимлари иштирок эттишди.

Ҳар икки семинарда ҳам Агентликнинг ҳудудий бошқармалари фаолиятини мувофиқлаштириш бўлими бошлиғи А.Сувонев ҳамда Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари маркази илмий маслаҳатчиси, академик Ж.Абдуллаевларнинг маърузалари тингланди. Маърузалар юзасидан ўзаро фикр алмашувлар бўлиб ўтди, катнашчиларнинг саволларига атрофлича жавоб қайтарилди.

Зулайхо ОРТИҚОВА,
РЗАИТЖ раисининг ўринбосари

— Алло, "07-12" эшитишди, ассалому алайкум!..

Унинг иш кўни телефон қўнғироқларига ана шундай жавоб бериш билан бошланади.

Нигора Мансурова "Наманган Телеком" филиалида меҳнат қилаётган ёш алоқачилардан. Унинг "07" — шаҳарлараро ва халқаро алоқа хизматида иш бошлаганига 13 йил бўлди. Тириш-қоқлиги ва меҳнатсеварлиги боис телефончилик вазифаларини тезда ўзлаштириб олди.

— Ҳамма касбнинг ўзига яраша қийин томонлари бўлади, — дейди Нигора. — Аммо бундан чўчимаслик керак. Юракдан, чидам ва сабр билан ишласангиз, ҳар қандай касб ўз сирларини очди. Ана шунда қилаётган ишингиздан қониқасиз. Бунинг ўзига яраша завқи бор. Устозларим Фаина Зарипова ва раҳматли Фарида опа Қозоқова доимо ҳушмуомалалик асосий фазилатинг бўлсин, дея кўп такрорлашар эди. Уларнинг насихатларига амал қилиб кам бўлмадим.

Бугунги кунда Нигоранинг ўзи ҳам устоз. Дамира-Обидова, Онахон Каримова сингари қизлар ундан касб сирларини ўрганишмоқда.

У смена бригадири сифатида ҳам кўрсатилаётган хизматлар сифатига масъул. Ҳамкасбларини тўхтайтган ҳар бир буюртмани тез ва соз бажаришга ундайди.

— Шаҳримизда электрон рақамли станциялар-

Ширинсухан Нигора

нинг ишга туширилиши телефончиларнинг меҳнатини оsonлаштирди, — дейди Нигора. — Мижозлар хизматимиз учун раҳмат айтишганида бутун чарчоқларимиз ёзилб кетади.

Вазифасини сидқидилдан бажариши, ширинсухан ва жонқуярлиги тўғрисида ҳам ҳамкасблари орасида хурмат-этибор топди. Самарали меҳнатлари учун у давлатимизнинг "Шўхрат" медал билан тақдирланган.

Ёш бўлишига қарамай, кўпчиликка ўрнатилган Нигора Мансуровага "Ҳаётингизда унутилмас, фарахбахш кўнлар қўпаяверсин", деймиз.

Абдуғани АБДУРАҲМОНОВ

Диққат, танлов!

Алоқа ва ахборотлаштириш соҳасида рационализаторлар ва изобретчилар ижодий салоҳиятини тўлароқ фойдаланиш, энг яхши рационализаторлик тақлифлари ва изобретчиларини аниқлаш мақсадида Ўзбекистон радиотехника, электроника ва алоқа илмий-техника жамияти томонидан "Алоқа ва ахборотлаштириш соҳасида 2004 йилда энг яхши изобретчи ва рационализаторлик тақлифи" бўйича республика танлови эълон қилинган.

Хужжатлари 2004 йил, 15 ноябргача қуйидаги манзилга юбориш мумкин: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 28-а уй. Ўзбекистон радиотехника, электроника ва алоқа илмий-техника жамияти. Телефон: 138-41-76.

Барча хоҳловчиларни "Алоқа ва ахборотлаштириш соҳасида энг яхши изобретчи ва рационализаторлик тақлифи" танловида иштирок этишга тақлиф этамиз.

Ҳолиблар тақдирланадилар.

Более сорока лет тому назад я был направлен на работу в Ферганский государственный университет, где был назначен на должность декана историко-филологического факультета.

В те дни люди часто дарили друг другу книги в день рождения, на праздники или же в связи с другими знаменательными событиями.

Сила слова

Помню, как один из моих студентов, Махмуджон Абдуллаев, подарил мне сборник стихов Абдуллы Арипова "Милая мама".

А помню я об этом потому, что в этом маленьком сборнике имелись такие чудесные стихотворения, как "Милая мама", "Железный человек" и ряд других. Особенно большое впечатление на меня произвело стихотворение "Железный человек", так как оно вызывает у читателя глубокие чувства и оставляет его очарованным своим содержанием.

В этом стихотворении поэт повествует о том, как некий ученый создал "железного человека" (робота), наделенного интеллектом. Он отдает должное интеллекту "железного человека" и в то же время болезненно реагирует на то, что у него нет души и с горечью замечает, для чего, мол, нужно было создавать существо без души, когда вокруг нас и так много людей, которые начисто утратили душу и превратились в живых "железных" людей. Обращаясь к ученому, поэт говорит: "Эй учитель, вы создали из железа человека, который обладает интеллектом, он умеет играть в шахматы, сочинять стихи, способен создавать музыку. Однако, если даже он обладает и другими преимуществами, это лишь бездушное железо. Вместо того чтобы тратить свой интеллект на создание железного человека, не лучше ли было направить его на превращение бездушных существ в живых, имеющих душу людей".

Сегодня мы можем сказать, что "Железный человек" и подобные стихотворения силой слова во многом могут помочь нам в оздоровлении нравствен-

ности общества, которая несколько снизилась, так как наша идеология была долгое время пропитана атеистической пропагандой. Как говорил Махатма Ганди: "Мы бродили по пустыне атеизма".

После вступления же на самостоятельный и суверенный путь развития можно сказать, что мы обрели реальную возможность восстановить свои самобытные нравственные устои.

Во время учебы в Москве, мне часто дарили книги. Одна из них — книга русского ученого Василия Налимова "Вероятностная модель языка", где он раскрывает магическую силу слова и приводит следующий фантастический пример: "На землю пришел наблюдатель из другого Мира. Познакомившись с культурой и ее историей, он, как метанаблюдатель — существо воспринимающее все совершенно непосредственно, как некий автомат, остро наблюдающий за человеческой цивилизацией, послал примерно такой отчет о своих впечатлениях: "На Земле живут странные существа, называющие себя людьми и считающие себя разумными. Они придумали необычайно хитроумную и сложную вещь — Слово, и их деятельность в конце концов оказалась в тисках этого жестокого изобретения".

История людей показывает, что Слово не сразу приобрело свое всеобъемлющее значение. В древние времена были у людей мудрецы, не верящие в силу слова и в то же время боявшиеся слов, которыми они могли называть смерть и предвещать ее. Эти Слова имели неизъяснимую силу и назывались магическими. Они не сообщали в Словах свой глубокий опыт внутреннего созерцания и говорили только о том пути, которым этот опыт может обрести другие. Но все это осталось в прошлом. Пришли времена — и все стало развиваться в Слово. Было сказано: "Вначале было Слово..." И Слово стало чуть ли не главным в жизни и жизнь стала в Слово. Открыв мир в Слово, они долго принимали его за мир".

Мне кажется, что такое послание наблюдателя — это гимн Слово и его магической силе, это — описание того, как оно подчиняет себе человека с детских лет, это — рассказ о том, как рождается властитель слова — писатель.

Слова, как знаки идей, обрели власть над людьми. Посредством слов совершались великие перестройки в обществе, со словами люди шли на войну, словом рожали детей, словом воспитывали их, словом воодушевлялись на подвиги и героические свершения, словом могли вернуть в состояние шока.

Конечно, подтверждая маги-

ческую силу Слова, нельзя согласиться с мнением, что люди в конечном счете оказались в тисках своего изобретения — Слова. Кажущееся поразительным изобретением Слово дано человечеству Богом, которое явилось впоследствии плодом языка. И если этот "метанаблю-

дой, силой и нежностью этого языка.

Прочтя залпом эту книгу, я стал размышлять и обнаружил, что, разговаривая с людьми на узбекском языке, привык выражать свои мысли, часто употребляя русские слова, и понял, что это мой большой недостаток.

Надеясь, что каждый, кто прочтет эту книгу, обратит внимание на ее воспитательные стороны и вероятно обнаружит и свои недостатки в общении с людьми. Нельзя отрицать и то, что узбекский язык за последние годы заметно обогатился и в то же время засорился и русскими, и другими иностранными словами, а наши дети и внуки зачастую не придерживаются наших национальных обычаев и традиций.

Правила беседы, как указано в книге, раскрывают присущие им тайные особенности и требуют умения терпеливо слушать собеседника и быть приятным ему.

Кроме того, автор книги, высоко оценивая слово, раскрывает читателям его магическую, божественную силу и учит людей правилам беседы, призывает их быть друг с другом искренними.

Все изложенное в данной книге является результатом обобщения его личного жизненного опыта, и как писатель он пытается силой слова пробудить читателя, находящегося в дреме.

После прочтения книги я не только узнал, что в недалеком прошлом Сиддик Мумин был докторантом Ферганского государственного университета, и к тому же, оказывается, он был учеником бывшего моего студента Махмуджана Абдуллаева. В этой связи я вдруг вспомнил те прошедшие годы и был поражен тем, что между книгой "Милая мама", подаренной мне больше сорока лет тому назад, и книгой "Искусство беседы" оказалась организационная связь, связь событий и времени, возникшая благодаря магической силе слова.

Шер МУСЛИМОВ

Sarkor Telecom
Internet service provider

**ТВОЙ
ПРОВАЙДЕР!**

132-0000

WWW.SARKOR.COM

ЭЪЛОН!

ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ

"ALSKOM"

ҚЎШМА СУҒУРТА КОМПАНИЯСИ

акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши 2004 йил, 24 ноябр, соат 15-00да "Ўзбектелеком" АК биноси (Тошкент шаҳри, Амир Темура кўчаси, 24-уй)да ўтказилишини маълум қилади.

КУН ТАРТИБИ:

1. "Кузатув кенгаши тўғрисида", "Ижроия органи тўғрисида" ва "Тафтиш комиссияси тўғрисида"ги Низомларни тасдиқлаш.
2. Компаниянинг 2004 йилги молиявий-хўжалик фаолиятини текшириш учун аудиторни тасдиқлаш.
3. Компания акцияларининг V эмиссиясини эълон қилиш.
4. Компания Уставига ўзгартиришлар қилиш.
5. Бошқа масалалар.

КУЗАТУВ КЕНГАШИ

9.15 Ганбол. Мустанқиллик кубоги.
9.45
"Орзудаги жамоа". Сернал.
10.10 "Кучи бешлик".
11.00 "Спорт клуб: Спорт максатларида".
11.20-11.50 "Нокаут".
"SPORT" ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 "Хабарлар" (рус тили).
17.15 "Спорт - антракт".
Россиянинг БИРИНЧИ КАНАЛИ.
17.20 "Ё устидан, ё остидан".
18.00 "Клонг". Сернал.
18.50 "Синик фокуслар кўчалари". Сернал.
20.00 "Время".

9.15 Ганбао. Мустақиллик
куёби.
9.45
"Орзулар жамона". Сернал.
10.40 "Кучин бешани".
11.00 Спорт клуб: Спорт
максатлари.
11.20-11.50 "Нокаут".
"СПОРТ ТЕЛЕКАНАЛИ".
16.55 Кутурталар тартиби.
17.15 "Хабарлар" (рус тили).
17.15 "Спорт - айтасан".
Россиянинг БИРНИЧ
КАНАЛИ.
17.20 "Е устиян, е остиан"
"Спорт" Сернал.
18.50 "Синик фокуслар
кўчалари". Сернал.
20.00 "Время".
"СПОРТ ТЕЛЕКАНАЛИ".
20.30 "Болалар спорт".
20.45 "3-тайм".
21.00 "Хабарлар".
21.15 "Спорт - менинг ҳаётим".
"Майдон ортқили ойна".
21.20 Сомбо бўлач жадон
музичесиди.

TEKSHIRUV DAN SO'NG

Қиш соз
ўтсин дея...

"Фаргона почтаси" АЖда ходимларга қўлай меҳнат шароити яратиш, мавжуд иш жойларининг санитария аҳволини яхшилаш бўйича, шунингдек, акциядорлик жамияти директори-нинг 2004-2005 йилги кузги-қушқи мавсумга тайёргарлик кўриш тўғрисидаги буйруғидан келиб чиққан ҳолда қатор тадбирларни амалга ошириш режалаштирилган эди. Бироқ айрим филиалларда режалаштирилган ишларни бажаришда сусткашликка йўл қўйилиб, ҳақли эътирозлар келиб чиқишига сабаб бўлди.

"Xabar" газетасининг шу йил 24 сентябр, 39-сонида "Чора кўриш тавсия этилди ёки қиш гамини ёзда қилиш кераклиги хусусида" сарлавҳали мақолада республикамиздаги қатор алоқа корхоналарида, шу жумладан, "Фаргона почтаси" АЖнинг Равон ва Учқўприк филиалларида кузги-қушқи мавсумга тайёргарлик жараёни (қаттиқ ёқилиги билан таъминлаш ишлари) танқид қилинган эди.

Танқиддан тўғри хулоса чиқарган "Фаргона почтаси" АЖ раҳбарияти кузги-қушқи мавсумга тайёргарликнинг боришени қаттиқ назорат остига олди. Бир неча йиллардан бери таъмирланмаган бинолар ва улар-

нинг иситиш тизимларига алоҳида аҳамият берилди.

Корхонанинг ишлаб чиқариш участкаси, 18та филиал ва 290та алоқа бўлимларидан 27таси Марказий иситиш тизимига уланди. 156таси эса газ билан иситишга мослаштирилди. Марказий иситиш тизимига уланмаган ва газлаштирилмаган 107та алоқа бўлими учун 20,5 тонна кўмир сотиб олинди, филиалларга тарқатилди, бундан ташқари 176 куб метр ўтин тайёрланди.

Шунингдек, қатор филиал ва алоқа бўлими бинолари таъмирланди. Жумладан, Риштон ва Ёзёвон филиаллари ҳамда "Фаргона

почтамти"нинг 8-алоқа бўлимида бино томи шифер билан ёпишди, хоналар таъмирланди. Учқўприк, Лангар, Тошлоқ, Олтиариқ, Янгикўрган, Водил, Кува ва Қўқон филиалларининг бино ва иситиш тизимлари таъмирланиб, ўт ўчириш жиҳозлари билан таъминланди.

Қишқи мавсум арафасида автоматизацияни қишга тайёрлаш ва почта ташиш ишларини узлуксиз ташкил қилиш мақсадида мавжуд автотранспортларга эҳтиёт қисмлар, аккумулятор ва шиналар сотиб олинди. Ходимларнинг иш шароитларини яхшилаш мақсадида 100та стол ва 400та стул сотиб олинди, филиалларга тарқатилди, 150 нафар ходимлар махсус кийим-кечак ва оёқ кийимлари билан таъминланди. Ҳозирги кунда "Фаргона почтамти" биноси томини шифер билан ёпиш ишлари олиб боришмоқда.

Акциядорлик жамияти филиалларида кузги-қушқи мавсумга тайёргарлик ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

Хафиза САЛЯХОВА
Фаргона вилояти

IQTISODIY SAVODXONLIK

ИҚТИСОДИЙ АТАМА ВА
ТУШУНЧАЛАРНИНГ ҚИСҚАЧА ЛУҒАТИ

(Давоми. Аввали ўтган сонларда.)

Ташкилот (организация; agency; guild; organization) — 1) Ташкилот, муассаса; идора, уюшма ташкил этиш; 2) Тизим элементларини тартибга солиш ва мувофиқлаштиришга қаратилган бошқарувнинг таркибий қисми.

Ташқи савдо (внешняя торговля, oversea trade) — Бир мамлакатнинг бошқа мамлакатлар билан савдоси (экспорт, импорт муносабатлари). Ташқи савдо асосида халқаро меҳнат тақсимоти шаклланади.

Ташқи қарз (внешняя задолженность, foreign debt; foreign liabilities) — Мамлакатнинг бошқа мамлакатлардан қарзи. Бу, албатта, вақти келганда қайтарилади.

Тендер (тендер; cutter; tender) — 1) Ёзма таклиф, оферта, талабнома; 2) Қимматли қозғалар, савдо учун обуна бўлиш ҳақидаги ариза; 3) Муддатли шартномага кўра товарни етказиб бериш тўғрисидаги хабарнома; 4) Бозорда obligation ва фазна векселини таклиф этиш воситаси; 5) Халқаро савдо шакли. Савдо ташкилотчилари томонидан қатнашувчилар орқали маълум товарни етказиб бериш ёки маълум хизматларни бажариш таклифи қайд этилган қоғоз (бланк).

Технополис (технополис, technopolice) — Инновацион жараёни фаоллаштиришга мўлжалланган очик иқтисодий ҳудуд шаклидан бири. Технополисининг ривожланиш дастури ўз ичига фундаментал ва амалий-илмий тадқиқотларни ўтказиб, уларнинг натижаларини ишлаб чиқаришга жорий қилишни талаб этади. Технополис давлат ёрдами (қўллаб-қувватлаш) асосида фаолият оlib боради.

Тижорат (коммерция; commerce; trading) — Эгасига фойда келтирадиган фаолият тури; тадбиркорлик фаолияти; мустақил хўжалик юритиш.

Тижорат банки (коммерческий банк, commercial bank; trading bank) — Саноат ва савдони қисқа муддатли кредитлар билан таъминлаш, шунингдек, хусусий мижозларга турли хил банк хизматлари кўрсатишга (жорий ҳисобларни юритиш, тижорат, истеъмолчилик ва ипотека қарзларини бериш ва ҳоказолар) ихтисослашган банк. Тижорат банклари пай бадали ёки

акциядорлик асосида тузилади ва қуйидагича фаркланади: устав капиталини шакллантириш бўйича (давлат, хорижий сармоя ва бошқалар иштирокида), ихтисослашш бўйича (масалан, агробанк, инновация банки), фаолият кўрсатиш ҳудуди бўйича, амалга ошириладиган операция турлари бўйича ва ҳоказо усулларига қараб. Тижорат банкининг маблағлари ўзининг хусусий (устав фонди, захира фонди ва бошқа фойда ҳисобига ташкил топадиган фондлари) ва жалб қилинган (корхоналар ҳисоб рақамларидаги, уларнинг қўйимлари ва депозитлари, фуқароларнинг омонатлари ва ҳоказолар) маблағларига бўлинади.

Тижоратлашув (коммерциализация, commercialization) — Товар, маҳсулотни йирик масштабда (серияли) ишлаб чиқариш ва тақсимлаш (сотиш).

Тижоратчи (коммерсант; businessman; city man; merchant) — Тадбиркорлик билан шуғулланувчи, битимлар тузувчи мустақил хўжалик билриги ёки шахс.

Товар (товар; article; commodity; goods) — Эҳтиёж ёки талабни таъминловчи барча нарса (маҳсулот, хом ашё, товар, буюм, ашёлар).

Товар биржаси (товарная биржа, commodity exchange) — Олдиндан белгиланган қонунларга мувофиқ товарлар савдосини ташкил этиш шакли. Товар биржаси савдонинг мунтазам бўлиши ва қатъий белгиланган жойда ўтказилиши, товарлар сифатига қўйиладиган талабларнинг бир хилда бўлишига, товарларни етказиб келиш шартлари ва муддатларини савдонинг харидорлар ва сотувчилар раъйига қараб юритишнинг тақозо этади. Товар биржаси одатда корпорацияларга бирлашган хусусий шахслар уюшмаси (ассоциацияси) сифатида ташкилий жиҳатдан расмийлаштирилади. Уларнинг асосий мақсади фойда олишгина эмас, балки савдонинг энгиллаштириш ва арзонлаштириш ҳамдир.

Товарлар ва хизматлар бозори (рынок товаров и услуг, market of goods and services) — 1) Товар биржалари; 2) Улғуржи ва чакана савдо; 3) Маркетинг ташкилотларини ташкил этиш ва уларнинг фаолият кўрсатишини талаб этади.

(Давоми бор.)

SPORT, SPORT, SPORT

MINI FUTBOL

МУСОБАҚАЛАР
ЯКУНИГА ЕТДИ

Маълумки, 2000 йилдан буён Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги ҳамда Республика алоқа ходимлари касба уюшмаси марказий кўмитаси ҳамкорликда мини футбол бўйича Кўча кубок мусобақаларини ўтказиб келяпти.

Жорий йилнинг август ойида ўтказилган ҳудудий мусобақаларда ғолибликни қўлга киритган "Навоий Телеком", "Фаргона Телеком", "Тошкент Телеком", "ЎЗИ-Самарқанд", "Тошкент шаҳар телефон тармоғи" ("ТШТТ") филиаллари, Тошкент ахборот технологиялари университети (ТАТУ), Daewoo Unitel ва DHL курьерлик хизмати жамоалари чорак финалга йўлланма олган эдилар.

Куръа ташлаш маросимида аниқланган жуфтликлар 13 октябр кuni ўзаро куч си-нашиб, қуйидаги натижаларни қайд этишди:

DHL — ТАТУ — 6:4

Daewoo Unitel — "ТШТТ" — 3:9

"Навоий Телеком" — "Фаргона Телеком" — 4:10

"Тошкент Телеком" — "ЎЗИ-Самарқанд" — 7:1

Ярим финал ўйинларида "Тошкент Телеком" жамоасини 5:1 ҳисобида мағлубиятга учратган "Фаргона Телеком" ва DHL жамоаси устидан 5:3 ҳисобида ғолиб чиққан "ТШТТ" жамоалари финалда учрашди.

Ушбу мurosасиз баҳсда аввалига 3 тўп фарқи билан ортда бораётган "ТШТТ" жамоаси ниҳоят ташаббусни қўлга олишга ва ўйин тақдирини ўз фойдасига ҳал қилишга муваффақ бўлди:

"ТШТТ" — "Фаргона Телеком" — 4:3

Учинчи ўрин учун кечган баҳсда "Тошкент Телеком" жамоасининг қўли баланд келди:

"Тошкент Телеком" — DHL — 6:2

Мусобақанинг ёпилиш маросимида ғолиб ва совриндор жамоалар мукофотландилар. Шунингдек, мазкур мусобақалар ташкил этилганлигининг беш йиллиги муносабати билан алоқачилар терма жамоаси футболчилари ҳамда мусобақаларни юқори савияда ташкиллаштиришга ўз хиссасини қўшиб келаятган фаолларга Ташкилий кўмитанинг эсдалик совғалари топширилди.

Ўз мухбиримиз

ЭЪЛОН!

"Xabar" газетасида корхона ҳамда ташкилотлар, хусусий фирмалар фаолиятига оид эълон ва рекламаларни, шунингдек, тутилган кун, никоҳ тўйи муносабати билан табрик-қутловларни, олди-сотди билан боғлиқ турли хил хусусий эълонларни чоп этилишини маълум қиламиз.

Телефонларимиз:

133-36-48, 136-35-29, 136-36-42 (факс).

Ўтганларнинг охирият обод бўлсин

Тошкент ахборот технологиялари университети жамоаси университетнинг "Телематика тизимлари" кафедраси катта ўқитувчиси Рустам Жўраевга наоми

Марҳамат ХАЛИЛОВанинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент ахборот технологиялари университети жамоаси университетнинг "Метрология ва стандартлаштириш" кафедраси доценти, техника фанлари номзоди

Анатолий КОПРОВнинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Агентликнинг Сурхондарё вилояти ҳудудий бошқармаси ва вилоят алоқа ходимлари бирлашган касба уюшмаси кўмитаси жамоалари "Алоқинвест" АЖ Сурхондарё вилояти кўча механизациялашган жамланмаси бошлиғи

Мухиддин КОДИРОВнинг бевақт вафот этгани муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Кино санъати ҳақида гап кетганда кўз ўнгимизда даставвал Америка филмларию актёрлари гавдаланиши, очиги, одатий бир ҳолга айланган. Бу борада турлича қарашлар, эътирозлар ҳам бор, албатта. Бироқ, шунга қарамасдан, бемалол айтиш мумкинки, ҳозирги кунда энг яхши, энг сара филмлар америкаликлар, аниқроғи, Ҳолливуд кино ижодкорлари томонидан яратилмоқда. Ҳар йили Америка киноакадемиясининг "Оскар" совринлари ўз эгаларига топширилади. Олтин ҳайкалчага "Йиғиш" борасида Ҳолливуднинг машҳур режиссёри ва продюсери Стивен Спилбергнинг олдида тушадигани бўлмаса керак.

KINO SALTANATI

Стивен Спилберг, Ҳолливуд, Оскар...

Стивен Спилберг 1947 йилнинг 18 декабрида Огайо (АҚШ) штатининг Цинциннати шаҳрида таваллуд топган. У кинога жуда эрта кириб келди. Ажралмас ҳамроҳига айланган кинокамераси билан дўстлари ва танишлари ҳақида репортажлар, хаваскорлик филмлари тайёрлай бошлаганида ҳали ёш бола эди. Узининг дастлабки сюжетли лавҳасини ўн икки ёшлигида тасвирга олган Стивен илк мукофотни ўн уч ёшида — уруш йиллари воқеалари ёритилган "Қочишга йўл йўқ" (1960) филми учун олган. Шу ўринда ёш Стивен илк филмларини суратга олиш учун

бўёқчилик қилиб топган пуллари билан сарфлаганини айтиб ўтиш ўринли бўлса керак.

Бор-йўғи йигирма дақиқа давом этувчи "Эмблин" (1969) филми орқали Спилберг Universal Pictures киностудияси продюсерлари эътиборига тушган. Ўшанда у Калифорния коллежи битирувчиси бўлиб, маъзур филм ҳам дўстлари, ўқинининг сўнгги кунлари ҳақида эди. Кейинчалик (1970) уни Universal Picturesга телевизион репортажлар, телефилмлар ва сериаллар режиссёри сифатида ишга олишди.

Спилберг 1971 йили ҳалокатли ҳодисаларга бой "Дуэл" филми билан муҳлислар олқишига сазовор бўлди. Филм сотилишдан тушган пуллари ўн миллион доллардан ошди. Энг асосийси, энди уни Ҳолливудда ҳам танишар эди. "Шугерланд экспресси" (1974) филми билан катта экранларни забт этган ёш режиссёр орадан кўп ўтмай 70-йилларнинг энг шов-шуали "Исканжа" филмининг яратди.

Маълумки, XX асрнинг 80-йилларида табиатнинг турли гаройиб ҳодисалари, номаълум учувчи жисмлар, қисқаси, инсон тасаввуридан ташқари бўлган ҳодиса-воқеаларга қизиқиш ошган, табиийки, бундан турли оммавий ахборот воситалари, матбуот ҳодимлари қатори киночилар ҳам самарали фойдаланиб қолишганди. Бу Спилберг

фаолиятида ҳам ўзига хос бўрилиш ясади. 1982 йили бир йўла унинг икки филми — "Полтергейст" ва "Ўзга сайёралик" экранларга чиқди. "Ўзга сайёралик" филми жаҳон мамлакатларининг деярли барчасида намоиш этилди ва узоқ вақт Спилберг ижодининг тимсоли бўлиб келди.

Орадан кўп ўтмай Спилберг ўз шахсий киностудияси — Amblin Entertainmentга асос солиди ва истиқболли лойиҳаларга продюсерлик қила бошлади. Ҳозирга қадар бевосита унинг сайёралик филмлар билан 100дан ортиқ филмлар тасвирга олинган. "Гремлинлар" (1984), "Орта — келажакка қайтиш" (1985), "Гирдоб" (1996), "Қора кийимли кишилар" (1997), "Йўқлик билан тўқнашув" (1998), "Никобли Зоро" (1998) каби машҳур филмлар айнан шу киностудияда яратилган.

Албатта, Ҳолливуднинг энг маҳоратли режиссёри энг истеъдодли актёрлар билан ишлайди. Харрисон Форд ("Индиана Жонс" ҳақидаги филмлар), Том Хэнкс ("Олдий аскар Райани кутқариш", "Устаси фаранг" (Леонар-

маган бўламыз. У дастлабки "Оскар"ни 1978 йили "Учинчи даражадаги яқин алоқалар" филми билан "Энг яхши режиссёр" номинацияси бўйича олганди. Бундан ташқари, Спилберг ушбу йўналишда "Индиана Жонс — Йўқотилган нишонни излаб", "Ўзга сайёралик" ва "Олдий аскар Райани кутқариш" сингари филмлари учун ҳам "Оскар" билан тақдирланган. Шунингдек, у номлари юқорида тилга олинган охириги уч филми учун "Энг яхши филм" номинациясини ҳам кўлга киритган.

Америкада киноижодкорларни яна бир мукофот — "Олтин Глобус" билан ҳам тақдирлашади. Стивен Спилберг 10 марта ушбу мукофотга лойиқ, деб топилган. Спилберг бир зум бўлсада изланишдан, ҳаракатдан тўхтамайди. 1994 йили Жеффри Катценберг ва Дэвид Геффен билан ҳамкорликда филмлар, анимациялар (мултифилмлар), телевизион кўрсатувлар тайёрлашга ихтисослашган DreamWorks SKG студиясига асос солиди. Айтиш мумкинки, энг яхши, энг даромад келтирувчи филмлар шу студияда яратилмоқда.

Стивен Спилберг суратга олган энг машҳур филмлар:

"Дуэл" (1971), "Шугерланд экспресси" (1974), "Исканжа" (1975), "Учинчи даражадаги яқин алоқалар" (1977), "1941" (1979), "Индиана Жонс — Йўқотилган нишонни излаб" (1981), "Полтергейст" (1982), "Ўзга сайёралик" (1982), "Индиана Жонс — Тақдир ибодатхонаси" (1984), "Қўёш саптанали" (1987), "Индиана Жонс — Охириги Салмо юриши" (1989), "Капитан Крюк" (1991), "Юра даври боғи" (1993), "Шиндлернинг рўйхати" (1993), "Юра даври боғи-2: Йўқотилган дунё" (1997), "Олдий аскар Райани кутқариш" (1998), "Сўнги тавақкур" (2001), "Ўзгача фикр" (2002), "Устаси фаранг" (2003), "Индиана Жонс-4" (филм премьераси 2005 йилда бўлиши кутилмоқда).

до ди Каприо билан бирга), Жон Белуши ("1941"), Дастин Хоффман, Жулия Робертс, Робин Уильямс ("Капитан Крюк") сингари юлдузлар унинг филмларида ўлмас тимсоллар яратишган.

Сўзимиз аввалида "Оскар", яъни кино соҳасида бериладиган энг олий мукофот ҳақида тўхталгандик. Бу борада бошқалардан кўра Спилбергнинг омади чопган, десак муболаға қил-

Тасаввур дунёси ниҳоятда кенг, инсонлар қалбига қуюқ тутат олган Стивен Спилберг бугунги кунда Ҳолливуднинг афсонавий тимсоли, Американинг энг бой кишиларидан бирига айланди. Бир сўз билан айтганда, Ҳолливудни Спилбергсиз, Спилбергни эса "Оскар"сиз тасаввур қилиш амри маҳол.

Собит АҲАДОВ тайёрлади

ТИЛ — МИЛЛАТ ҚАЛБИ

Юртим туркий, элим туркийдир,
Тилим кўп тиллардан кўрклидир.

Аҳмад ЯССАВИЙ

Турк назмида чу мен тортиб алам,
Айладим ул мамлакатни ақалам.

Алишер НАВОЙЙ

Сўз сўзлашда ва ундан жумла тузишда узоқ
андиша керак.

Абдулла ҚОДИРИЙ

Ҳар бир инсоннинг жонидан ҳам азиз нарсаси
дини ва миллатидир. Дин ва миллатни муҳофаза
қилиш ҳар бир инсон учун вожибдир. Миллатнинг
муҳофазаси эса тил билан бўлур. Қачонки бир
миллат тилини йўқотса, у муқаддас динини ва мил-
латини ҳам йўқотур.

Ашурали ЗОХИРИЙ

Ўзбек тили гоят гўзал ва чиройли тил. Бу тилда
ифода қилиб бўлмайдиган фикр, туйғу, ҳолат йўқ.

Абдулла ҚАҲҲОР

Масжидларимиз, муқаддас китобларимиз, унут-
тилган байрамларимиз, удулларимиз, одатлари-
миз қайтиб келаятган бир замонда, ўз она тили-
миз, тарихимиз, маданиятимиз муносиб ўрин то-
паётган бир даврда ўзбекман деган ҳар бир ин-
сон ўз юрти кечмишини ва ҳозирини муқаммал
билмоғи, ўз она тилининг заргари бўлмоғи лозим.

Эркин ВОХИДОВ

Ўзбек тили — ўта пурмаъно ва сержило тил.

Мирзаиз МИРТОЖИЕВ

Тил бойлиги тафаккур бойлигидир.

Н.КАРАМЗИН

Халқ тили ҳамиша миллий руҳ билан чамбар-
час боғланган.

В.ГУМБОЛДТ

Халқнинг тилига ҳужум — унинг қалбига ҳужумдир.

Н.ЛАУБЕ

ХАНДАЛАР

Ўқитувчи ўқувчидан сўради:
— У отда бог айланиб сайр қиларди. Ушбу жумлада гапнинг эгаси қаерда келяпти.
— Қаерда бўларди, отнинг устида-да! — жавоб берди ўқувчи.

Ўқитувчи:
— "Қанд" сўзи ишти-
рок этган гап тузинг.
Ўқувчи:
— Эрталаб қаҳва ич-
дим.

Ўқитувчи:
— Бу гапда "қанд" сўзи қаерда?
Ўқувчи:
— Қаҳванинг ичида,
эриб кетган.

Яхши қиз, телефо-
нингиз қанақа?
— Моторола!
— Йўқ, рақами қан-
дай?
— Федерал!
— Ие, яна тушунма-
дингиз. Рақамини
сўрадим.
— Ҳа-а, рақамини?
Арабча!

Бир миллионер ёшгина жу-
вонга сеvgи изҳор қилляпти:
— Менда бошқа сўз қол-
мади...
— Ундай бўлса, рақамга
ўтинг!

МУАССИС:

Ўзбекистон алоқа ва
ахборотлаштириш
агентлиги

Бош муҳаррир:

Орифжон
МУҲАММАДЖОНОВ

ТАХРИР ХАЙЪАТИ:

Илҳом АХМЕДОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)
Шомаъмур ОБИДУЛҲАЕВ
Мирзиё САВИДОВ
Лутфилла ТУРСУНОВ (масъула котиб)
Раҳимжон ТУРСУНОВ
Алишер ХУҲАЕВ
Асрор ЭШОНУҲАЕВ
Рустам ҚОСИМОВ
Соҳибжон ҚОСИМОВ

Тахририятда келган қўйма ва суратлар эгаларига қайтариб берилади.
Муаллафларнинг фикрлари тахририят фикридан фарқлангани мумкин.
Наширимиздан кўчириб босилганда "Xabar"дан олинганлиги кўрсатила-
ниш шарт.

Тажоврий материал — 0.
Реклама матнларининг тўғричилиги тахририят жавобгар эмас.
Рақам ва далаларнинг ҳақиқийлиги учун мақола муаллифи масъуладир.
Газетани тайёрлашда Интернет материалларидан ҳам фойдаланилади.

Мавзевилмиз: 700060, Тошкент-60.
Т. Шевченко кўчаси, 17-уй.
Тел.: 133-36-48; 136-35-29. Факс: 136-36-42.
E-mail: orif@info.net.uz

Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигида 042 рақами
билан рўйхатга олинган.

Газета тахририят компютер базасида теривди ва сақланади.

"Шарқ" нашриёт-матбаа ак-
циядорлик компанияси бос-
махонаси.
Манзила: Тошкент шаҳри,
"Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1165-G сонли бюрокта.
Офсет усулида босилди.
Қоғоз бичими А-3,
ҳажми 2 босма табоқ.
Алади 5900 нуска.

Ахборот ҳамкоримиз UzInfoCom маркази.

Саҳифаловчи:
А.БҲРИЕВ.

Матн терувчи:
Д.МАТҚУРБОНОВА.

Босишга тоширилади — 20.00. Босишга тоширилган вақти — 20.00.